

Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1021

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul

- c) **Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul**

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul**
- b) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul**
- c) **Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul**

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Examinarea hotărârilor redactate de candidat permite concluzia că acesta posedă o bună capacitate analitică, fiind preocupat de identificarea și prezentarea aspectelor relevante ale proceselor. Analiza realizată de candidat surprinde aspectele importante ale problematicei juridice a cauzelor, transpunerea lor în motivare având, în mod obișnuit, claritate și rigoare.

Atunci când, în unele procese, se ridică probleme de drept multiple și /sau complexe, candidatul reușește, cel mai adesea, să conducă bine argumentația, oferind analize echilibrate și pertinente.

Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes, ca de exemplu, în hotărârea nr. 2 selectată de Comisie (pagina 5) : „*În primul rând, Curtea consideră că interpretarea la nivel de detaliu a unor clauze contractuale cu înțeles neclar intră în atributul suveran al instanțelor de fond privitor la stabilirea situației de fapt și excede limitelor în care instanța de recurs poate cenzura hotărârea instanței inferioare; recursul se limitează la motivele de nelegalitate prevăzute de art. 488 Cod procedură civilă, iar maniera de apreciere a probelor sau de interpretare a unor clauze contractuale nu se încadrează în motivul de recurs privitor la greșita aplicare a normelor de drept material.*”

Comisia remarcă, în cazul candidatului, preocuparea acestuia de a oferi analize apte de a fundamenta un act de judecată de bună calitate.

În ce privește capacitatea de sinteză, se constată, sub aspectul redării istoricului cauzei, al cererilor de apel sau recurs ori al întâmpinărilor, că în unele cazuri, candidatul preferă soluția facilă a preluării considerentelor hotărârilor atacate, deși un efort de sinteză a acestora, care să păstreze în propria hotărâre doar acele considerente care s-ar dovedi relevante în raport cu problematica dedusă judecării în calea de atac, ar fi fost mai oportun (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 1 selectată de Comisie (paginile 2-5) ; de asemenea, hotărârea nr. 2 selectată de Comisie (paginile 1-4). hotărârea nr. 4 selectată de Comisie, în care considerentele primei instanțe și ale deciziei din apel sunt redată amplu, fără o minimă intervenție din partea candidatului; la fel, hotărârea nr. 8 selectată de candidat).

Aceeași este uneori situația și cu privire la prezentarea sintetică a cererilor sau întâmpinărilor părților, candidatul optând pentru preluări nesintetizate și nesistematizate, ceea ce face ca în cuprinsul prezentării să se regăsească uneori detalieri excesive sau formulări deficitare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 2 selectată de candidat).

În hotărârile pronunțate în căile de atac sunt uneori redade amplu, prin preluări integrale, inclusiv acele motive ale cererii de chemare în judecată ori considerente din hotărârile instanțelor fondului care se referă la componenta factuală a cauzei, deși sub aspectul soluționării căii de atac, aceasta nu prezintă întotdeauna relevanță (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.11 selectată de Comisie, paginile 2-4, hotărârea nr.15 selectată de Comisie, paginile 2-10).

În ce privește însă motivarea, aspectele de interes juridic ale cauzei sunt prezentate, deseori, adecvat, obținându-se un bun echilibru între componenta analitică a hotărârilor și cea de sinteză, cu excepția unor cazuri în care motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac soluționată este redată în mod schematic, ca de exemplu, în hotărârile nr.23, nr. 24, nr. 27 selectate de Comisie.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

b) Coerența în exprimare

La calitatea juridică a hotărârilor redactate de candidat contribuie faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția tind să beneficieze, în mod obișnuit, de coerență. Înlănțuirea argumentelor este, de obicei, bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată, în multe cazuri, este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuițate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicii juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul oferă, de regulă, o bună succesiune a argumentelor, subordonată unei prezentări a problematicii juridice care să înlesnească înțelegerea rațiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Totuși, sunt situații în care coerența exprimării și liniaritatea raționamentului juridic suferă într-o anumită măsură (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.6 selectată de Comisie, pag. 2 și hotărârea nr. 24 selectată de Comisie, pag. 3, penultimul alineat, în cuprinsul căreia exprimarea și modalitatea de prezentare a argumentelor nu au suficientă coerență, frazele fiind mai scurte sau elaborate cu mai puțină atenție).

Caracterul coerent al hotărârilor este uneori afectat de faptul că, astfel cum Comisia a mai arătat într-un alt context, istoricul cauzei, precum și menționarea motivelor de apel sau recurs, sunt redade prin preluări integrale, nesistematizate și insuficient structurate, deși acestea se referă la chestiuni de fapt sau de drept care nu prezintă utilitate în planul soluționării căii de atac (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 25 și 30 selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 7,50 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuințat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Uneori, însă, firul logic al hotărârii nu este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că nu se reușește de către candidat respectarea, în mod obișnuit, a standardelor de motivare a unei hotărâri judecătorești.

În unele hotărâri, claritatea argumentației este afectată de folosirea unor fraze mai scurte, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 9 selectată de Comisie, pag.1:., *Analizând actele dosarului, Curtea constată că cererea de revizuire a rămas fără obiect, întrucât decizia a cărei revizuire se solicită a fost între timp casată în recurs de către Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel încât nu mai există obiectul revizuirii. În altă ordine de idei, motivul de revizuire invocat a fost invocat și în cererea de recurs și analizat/rezolvat în mod definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție.* ”)

În alte cazuri, candidatul recurge la unele exprimări inadecvate, precum în hotărârea nr. 8 selectată de Comisie, în care, la paginile 1-2, se arată că : „*De această facultate, instanțele trebuie să uzeze cu zgârcenie, întrucât afectează rezonabilitatea termenului de judecare a pricinilor, mai ales a celor urgente, precum contestația la executare, și anume trebuie utilizată doar în acele situații în care înrâurirea este puternică, directă, iar consecințele trecerii la judecată fără a aștepta finalizarea celui alt proces ar putea fi ireparabile.* ”

Punctaj acordat: 8,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, de regulă, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

În unele cazuri, însă, lipsesc dispozițiile legale pe care se fundamentează soluția pronunțată, ca de exemplu, în hotărârea nr. 11, selectată de Comisie, pagina 5: „*În privința cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepțiile nerezolvate în procesele anterioare ale revizuentului, Curtea o găsește inadmisibilă, întrucât sesizarea se poate dispune doar în privința acelor excepții de neconstituționalitate ce influențează direct judecata prezentei cereri de revizuire, iar nu a proceselor anterioare.*”

În condițiile în care dispozițiile fostului articol 385¹⁵ din fostul Cod de procedură penală nu au legătură cu judecata cererii de revizuire și în condițiile în care hotărârile și măsurile dispuse de instanțele judecătorești – considerate și ele de revizuent a fi neconstituționale – nu pot face obiectul controlului de constituționalitate (control ce se poate referi numai la dispoziții cuprinse în legi și ordonanțe de guvern), cererea de sesizare a Curții Constituționale va fi respinsă, ca inadmisibilă.”

Pe de altă parte, uneori, candidatul omite să-și detalieze raționamentul ori să prezinte unele aspecte relevante în înțelegerea unei anumite soluții dispuse de instanță (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 27 selectată de Comisie, pagina 4, penultimul paragraf : „*In privința perioadei pentru care s-au calculat remunerațiile, se observă că declarațiile depuse la filele 81 si 82 potrivit cu care parata nu a desfășurat activități în perioadele _____ si _____ nu sunt însoțite de dovezi de comunicare către reclamanta, iar alte dovezi ale susținerii privind lipsa activității în mod temporar nu au fost depuse.*”

Aceste aspecte înlătură obiecțiile formulate de pârâtă prin întâmpinarea depusă la prima instanță, astfel că în baza art. 480 cod procedură civilă va fi respins apelul, ca nefondat.”)

Punctaj acordat: 8,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță. Considerentele au, în cele mai multe dintre hotărâri, suficientă coerență și claritate, permițând identificarea raționamentului

care sprijină soluția cuprinsă în dispozitivul hotărârii și înțelegerea argumentelor de fapt și /sau drept pe care soluția se întemeiază .

Expunerea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Există, însă, și situații în care unele exprimări nu sunt îndeajuns de clare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 10 selectată de candidat, pagina 5 : „ În primul rând, Curtea observă că sentința este suficient motivată pentru a permite înțelegerea raționamentului factual și juridic pe care l-a avut în vedere tribunalul pentru a pronunța soluția dată, ceea ce înseamnă că a existat o analiză a fondului și s-a respectat obligativitatea expunerii considerentelor, conform art. 425 lit. b cod procedură civilă, motivarea răspunzând, implicit, și poziției reclamantei.”). Comisia constată ca fraza nu are suficientă claritate, nedezvoltându-se, în concret, argumentele care au condus la această concluzie.

Uneori, claritatea juridică a argumentației este într-o oarecare măsură afectată de faptul că nu sunt suficient sintetizate și sistematizate considerentele hotărârilor instanțelor de fond, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 3 selectată de candidat, pagina 2: „ Prin Ordinul nr. _____ s-a prevăzut după cum urmează:

- Pe de-o parte, au fost aprobate prețurile maxime pentru un medicament generic al E 200 mg, respectiv X, prin introducerea poziției nr. _____, corespunzătoare medicamentului având codul 1 în Anexa nr. 1;

- Pe de altă parte, în aplicarea art. 3 alin. 1) lit. o din Normele privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman („normele privind stabilirea prețurilor”), s-a stabilit un preț de referință generic pentru medicamentul E 200 mg, prin introducerea poziției nr. _____ din Anexa nr. _____, lista _____.

Conform Rezumatului Caracteristicilor produsului (RPC) X, "im comprimat filmat conține sorafenib 200 mg (ca tosilat)" (Anexa nr. _____)."

Și în ceea ce privește indicatorul de față, coerența și claritatea hotărârilor din punct de vedere al logicii juridice sunt uneori afectate de obiceiul candidatului de a recurge la preluări brute, insuficient adaptate la particularitățile căii de atac soluționate, ale susținerilor părților cuprinse în în considerentele hotărârilor atacate.

Punctaj acordat: 8,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate și care încarcă în mod inutil hotărârea judecătorească, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de

atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, care, deși sunt nerelevante, sunt menționate în hotărâre, în motivarea propriei soluții candidatul reușește, în cele mai multe cazuri, identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia constată că, în general, elementele de conținut ale argumentației întrebuintate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecătorești.

Punctaj acordat: 10 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, tinde să înțeleagă că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Comisia observă, totuși, că unele hotărârile redactate de candidat ar fi încă mai precise în plan probatoriu dacă s-ar fi procedat la o analiză aprofundată a probelor avute în vedere (spre exemplu, hotărârea nr. 22 selectată de Comisie, pagina 3)

Punctaj acordat: 9,00 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei

o impune, referiri la hotărâri relevante. Mai mult, trimiterile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.4 selectată de candidat, hotărârea nr.5 selectată de candidat, hotărârea nr.1, hotărârea nr.12, hotărârea nr.16 și hotărârea nr.28 selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada de timp supusă evaluării, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, fără ca acestea să fie excesive. Trebuie menționat că în aceeași perioadă candidatul a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

V. PUNCTAJ TOTAL – 87,00 puncte

Data:28.02.2024

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă